Umut Oran
Basın Açıklaması
07.12.2014

YOLSUZLUK TAVAN YAPINCA SERMAYE TABANA KUVVET

- İlk dokuz ayda yurt dışına doğrudan yatırıma giden Türk sermayesi net 4.2 milyar dolara ulaştı. Yabancıların doğrudan yatırımı gerilerken, Türk sermaye göçü yüzde 113'le artış rekoru kırdı. Giden Türk sermayesi gelen yabancı doğrudan sermayenin yüzde 50'sine yaklaştı. Makas, ilk kez bu kadar daraldı.
- Demokrasi ve hukuk devletinden uzaklaşma, eli kolu bağlanan yargı, kamu denetimi mekanizmalarının iktidarın elinde silah olarak kullanılması, tek adam yönetiminin güçlenmesi ile giderek 3. dünya ülkesine dönen; yolsuzlukların ayyuka çıktığı Türkiye artık dışarıdan sermaye çekemiyor, mevcut yerli sermaye de kaçacak ülke arıyor.
- Türk sermayesinin yeni adresi Hollanda, Almanya, Azerbaycan ve ABD
- 12 yılda yurt dışına giden sermaye ile ülkede 122 bin kişiye iş yaratılabilirdi.

AKP yönetiminde demokrasi ve hukuk devletinden uzaklaşıp, tek adam yönetimine dönüşen Türkiye'de yolsuzluklar ayyuka çıkarak sisteme damgasını vurdukça, yabancı yatırımcının ilgisi azalıyor, yerli sermaye ise hızla ülkeden kaçıyor.

Türkiye'nin küresel yolsuzluk liginde 11 basamak birden yükseldiği 2014 yılında yurt dışına kaçan Türk sermayesinde rekor bir artış yaşandı. Merkez Bankası ödemeler dengesi verilerine göre Türklerin doğrudan yatırım için yurt dışına götürdüğü sermaye ilk dokuz ayda geçen yılın aynı dönemine göre tam yüzde 123'lük bir artışla 4.4 milyar dolara ulaştı. Yurt dışı yatırımlardan tasfiye ve dış iştiraklere verilen krediler gibi kalemlerden arındırıldığında da net sermaye göçü dokuz ayda 4.2 milyar dolar olarak gerçekleşti. Net sermaye göçü geçen yılın aynı dönemindekinin tam yüzde 113 üzerinde. Sermaye göçünün yıllık tutarının ilk kez 5 milyar doları aşabileceği görülüyor.

Aynı dönemde yabancıların doğrudan yatırım için Türkiye'ye getirdiği net sermaye ise yüzde 2.2 azalışla 6.5 milyar dolara geriledi. Buna karşılık yabancıların Türkiye'den gayrimenkul alımları yüzde 55 artışla 3.1 milyar dolara ulaştı. Kredi işlemleri de dâhil toplamda net doğrudan yabancı sermaye yatırımı 9.1 milyar dolarla geçen yıla göre yerinde saydı. Yurt dışından gelen ile Türklerin dışarı götürdüğü sermaye netleştirildiğinde dokuz aydaki net doğrudan yatırım girişi sadece 4.9 milyar dolar oldu ve geçen yılkinin yüzde 24 altında kaldı.

Doğrudan yatırımlar (İlk 9 ay; Milyon $)

	2013	2014	Değ.(%)
-TÜRKLERİN YURT DIŞINA DOĞ.YATIRIMLARI (Net)	**-1.981**	**-4.211**	**112,6**
. Sermaye	-1.892	-4.174	120,6
Giriş	95	257	170,5
Çıkış	-1.987	-4.431	123,0
. Diğer sermaye (1)	-89	-37	-58,4
-YABANCILARIN TOPLAM DOĞ. YATIRIMI (Net)	**8.419**	**9.124**	**8,4**
. Doğrudan sermaye(net)	6.597	6.454	-2,2
Giriş	7.110	6.562	-7,7
Çıkış	-513	-108	-78,9
. Diğer sermaye (2)	-177	-429	142,4
. Yabancıların gayrimenkul alımları	1.999	3.099	55,0
NET DOĞRUDAN YATIRIM	**6.438**	**4.913**	**-23,7**

(1) Türkiye'de yerleşik ana ortağın yurt dışı şube, iştirak ve bağlı ortaklığına verdiği krediler.
(2)Yurt dışında yerleşik ana ortağın Türkiye'deki şube, iştirak ve bağlı ortaklığına verdiği krediler

GİDEN TÜRK SERMAYESİ YABANCI YATIRIMININ YARISINA ULAŞTI…

2004 yılında yurt dışına yatırıma giden Türk sermayesi, gelen doğrudan yabancı sermayenin yüzde 28'i düzeyinde bulunuyordu. Türkiye-AB müzakerelerinin başlaması ile hızlanan yabancı doğrudan yatırımları ile bu denge 2005 yılında yüzde 11'e, 2006 yılında ise yüzde 5'in altına inmişti. *2008'den sonra ise doğrudan yabancı sermaye girişleri yavaşlarken*, Türk sermaye göçü hızlandı. Doğrudan yatırım için yurt dışına götürülen yerli sermayenin doğrudan yabancı yatırımına oranı 2012'de yüzde 30'u aştı, geçen yıl da yaklaşık bu düzeylerde gerçekleşti.

Yurt dışına götürülen Türk sermayesi bu yılın ilk dokuz ayında ise gelen toplam yabancı doğrudan sermayenin yüzde 50'sine yaklaştı. Yabancıların Türkiye'ye ve Türklerin yurt dışına yatırımları arasındaki makas, ilk kez bu kadar daraldı. **Doğrudan yatırımlar cephesi, Türkiye'den sermaye kaçışı yönünde alarm veriyor.**

Yıllara göre doğrudan yatırım trafiği (Milyon $)

	Giden Türk serm. (Net)	Gelen Yab. Serm. (Net)	Net Portföy yatırımları	Denge (%)
2002	-143	1.082	939	-13,2
2003	-480	1.702	1.222	-28,2
2004	-780	2.785	2.005	-28,0
2005	-1.064	10.031	8.967	-10,6
2006	**-924**	**20.185**	**19.261**	**-4,6**
2007	-2.106	22.047	19.941	-9,6
2008	-2.549	19.851	17.302	-12,8
2009	-1.553	8.585	7.032	-18,1
2010	-1.469	9.095	7.626	-16,2
2011	-2.330	16.114	13.784	-14,5
2012	-4.106	13.286	9.180	-30,9
2013	-3.527	12.723	9.196	-27,7
2014 (9 ay)	**-4.211**	**9.124**	**4.913**	**-46,2**

12 YILDA 27 MİLYAR DOLAR TÜRK SERMAYESİ GÖÇ ETTİ

2002 sonundan bu yana Türklerin doğrudan yatırım için yurt dışına götürdükleri toplam sermaye 30 milyar dolara yaklaşıyor. Dışarı giden Türk sermayesinin ilk adresi ise demokrasisi gelişmiş, hukuk devleti kökleşmiş, sosyoekonomik yapısı düzgün, insan haklarına saygılı, yargı bağımsızlığına sahip, yatırımcının güvenle önünü görebildiği Avrupa ülkeleri… 12 yılda giden Türk sermayesinin 17.1 milyar dolarla en büyük bölümü Avrupa ülkelerinde park etti. Bu ülkelerin de başında 7.4 milyar dolarla **Hollanda**, 1.6 milyar dolarla **Almanya** geliyor. Türk girişimcilerin Avrupa dışında en fazla yatırım yaptıkları ülkeler ise **Azerbaycan** ve **ABD**.

Türklerin yurt dışında yatırımlarında yarıya yakını gıda olmak üzere toplamda 8.7 milyar dolarla en büyük payı imalat sanayii alıyor. Türkiye madenciliği kan kaybederken, Türklerin yurt dışında 12 yıldaki madencilik yatırımları 7 milyar dolara yaklaşıyor. Bu dönemde Türklerin yurt dışında banka, finans ve sigorta yatırımlarının tutarı 5 milyar doları aşmış bulunuyor.

Son 12 yılda yurt dışında yatırım yapan Türk sermayesi, başka ülkelerin üretimine ve istihdamına katkı yaptı. Türkiye'de ortalama bir kişilik iş yaratma maliyeti 450 bin TL. 12 yılda yurt dışına giden sermaye ülkede yatırım yapsaydı 122 bin dolayında kişiye iş yaratılabilecekti…

ÇÜRÜME VE YOZLAŞMA, ÜLKEDEN SERMAYE KAÇIRIYOR…

Demokrasi ve hukuk devletinden uzaklaştıkça, kuvvetler ayrılığı ilkesi yara aldıkça, bağımsız yargı ortadan kaldırıldıkça Türkiye'nin riski artıyor, dünyadaki saygınlığı azalıyor. Buna paralel olarak Türkiye'ye yerli ve yabancı yatırımcının güven ve ilgisi azalıyor.

Demokrasinin işlemediği bir ülkede yolsuzlukla baş edilemez. Hele de ayyuka çıkmış yolsuzlukların ana kaynağı iktidar ise bu hiç mümkün olmaz.

AKP tarafından ağır darbe indirilen hukuk devleti, eli kolu bağlanan yargı, silah olarak kullanılan kamu denetimi mekanizmaları ile Türkiye giderek üçüncü dünya ülkesine dönüyor, yozlaşma ve çürüme sisteme damgasını vuruyor; ülkede yolsuzluklar tavan yapıyor.

Bu kötüye gidiş; ülke kalkınması ve toplumsal refah açısından hayati role sahip bulunan, yatırım ve üretim yapacak, istihdam yaratacak olan sermayeyi ülkeden kaçırıyor. Türkiye giderek dış sermaye çekemez hale gelirken, mevcut yerli sermaye de kaçacak ülke arıyor. Bu gidişat ülkenin ekonomisine, sosyal yapısına, geleceğine ağır darbe indiriyor.

Bu tablo karşısında **CHP olarak bizim tüm çabamız Türkiye'yi hem G-20 gayrisafi milli hasıla büyüklüğü bakımından ilk 10'a taşımak, hem de halkımızın yaşam koşullarını ve standartlarını (demokrasi, insan hak ve özgürlükleri, kadın-erkek eşitliği, insanı ve sosyal gelişmişlik) yükseltmesi içindir. Türk vatandaşı da G20'de kişibaşına gelirde sonlarda değil ilk 10'da olmayı hak ediyor ve bunu yapacak potansiyel de bu ülkede mevcuttur. Yeter ki akılcı, insana ve doğaya saygılı bir iktidar iş başında olsun, aşılamayacak sorun yoktur!**